

РЕШЕНИЕ

№ 55

гр. София, 13.01.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 12-ТИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на втори декември през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Атанас Кеманов

Членове: Джулиана Петкова
Надежда Махмудиева

при участието на секретаря Ирена М. Дянкова като разгледа докладваното от Надежда Махмудиева Въззивно гражданско дело № 20211000503041 по описа за 2021 година

Производството е по реда на чл.258 и сл. От ГПК, образувано по Въззивна жалба вх. №346217/01.09.2021 г., подадена от Прокуратурата на Република България, чрез прокурор от СГП, против Решение от 18.08.2021 г., постановено по гр.д. №6335/2020 г. на СГС, ГО, I – 15 състав, с което по иск с правно основание чл.2б, ал.1 от ЗОДОВ във вр. с чл.6, §1 от ЕКЗПЧОС, предявен от Н. Д. Р., жалбоподателят – ответник ПРБ е осъден да заплати на ищеца сумата от 16 000 лв., представляваща обезщетение за неимуществени вреди, претърпени от ищеца в резултат от нарушение на правото му на разглеждане в разумен срок на всякащо наказателно производство по ЗМ № 4257/2003 г., пр.пр. №53554/2003 г. по описа на СРП, образувано срещу неизвестен извършител за престъпление по чл.195, ал.1, т.3, вр. чл.194, ал.1 от НК, прекратено с постановление от 19.06.2019 г. на СРП, влязло в сила на 02.12.2019 г., ведно със законната лихва върху тази сума за периода от 02.12.2019 г. до окончателното плащане. Релевирани са оплаквания за неправилност на решението в обжалваната част, поради нарушение на материалния закон, нарушение на съдопроизводствените правила и необоснованост. Съдът не е обсъдил направеното възражение с отговора на исковата молба, че в релевантния период – от образуването до прекратяването на производството, ищецът не е предявил граждански иск за обезщетение на вредите от престъплението. Не са ангажирани доказателства за установяване на търпяни неимуществени вреди като пряк резултат от предявеното нарушение на изискването за разглеждане на досъдебното производство в разумен срок, няма увреда на здравето на ищеца, заключението на приетата СПЕ е неясно и неубедително, не се установява пряка причинна връзка с действия на органите на ПРБ. Размерът на обезщетението е силно завишен, в нарушение на принципа на справедливостта по чл.52 от ЗЗД. Настоява се за отмяна на решението на

първостепенния съд в обжалваната осъдителна част, и за постановяване на ново по същество, с което предявеният иск да бъде отхвърлен изцяло, ведно с претенцията за лихви, а при условията на евентуалност – да бъде намален размерът на присъденото обезщетение.

Въззивната жалба е депозирана в срока по чл.259, ал.1 от ГПК, от процесуално легитимирана страна с правен интерес, чрез надлежен процесуален представител – прокурор от СГП, жалбоподателят не дължи внасянето на държавна такса на осн. чл.83, ал.1, т.3 от ГПК, въззивната жалба отговаря на изискванията на чл.260 и чл.261 от ГПК, поради което е процесуално допустима и редовна от външна страна, поради което подлежи на разглеждане.

Препис от въззивната жалба е връчен на насрещната страна, и в срока по чл.263, ал.1 от ГПК е постъпил Отговор на въззивната жалба с вх.№350645/27.09.2021 г., подаден от Н. Д. Р., чрез адв. В.С., надлежно упълномощен до приключването на делото във всички инстанции с приложено към отговора пълномощно. Поддържа се неоснователност на въззивната жалба на ответника – съдът е обсъдил възражението на ответника, че ищецът не е предявил граждански иск в релевантния период, заключението на СПЕ не е било оспорено от ответника и той не е предприел съответни процесуални действия при приемането му. По делото са събрани доказателства за търпените от ищеца неимуществени вреди – СПЕ, доказателства за изписани медикаменти, свидетелски показания, и приложеното ДП, в което се съдържат множество молби и жалби на ищеца, и актовете на органите на ПРБ, с които се произнасят по тях. Определеният от съда размер на обезщетението съответства на продължителността от повече от 16 години на наказателното производство, и съответства на съдебната практика по сходни случаи.

С въззивната жалба и отговора страните не са представили нови доказателства, и не са направени доказателствени искания, поради което пред въззивната инстанция нови доказателства не са събрани.

При извършената служебна проверка, на осн. чл.269 от ГПК, съдът намира, че обжалваното решение е постановено от компетентен съд в надлежен състав, в изискуемата форма, и е подписано, поради което е валидно. Същото е постановено по допустим иск, предявен от и срещу процесуално легитимирани страни, и след изчерпване на административната процедура за обезщетение на вредите по реда на глава трета „а“ от ЗСВ, при която не е постигнато споразумение, поради което е допустимо. По правилността на решението съдът е ограничен от оплакванията във въззивната жалба.

На осн. чл.235 от ГПК, въз основа на събраните по делото доказателства в двете съдебни инстанции, съдът намира следното:

Между страните не се спори, че на 06.11.2003 г. в дома на ищеца и неговата съпруга Л. А.-Р., находящ се в гр. ***, ж.к.“****“, бл.***, вх.“**“, ет.*, ап.***, е била извършена от неизвестно лице/лица взломна кражба, при която били отнети от владението на ищеца и съпругата му множество движими вещи на значителна стойност. Не се спори, че на същата дата по случая било образувано досъдебно производство срещу неизвестен извършител ЗМ 4257/2003 г. пр.пр.№53554/2003 г. по описа на СРП, за извършено престъпление по чл.195, ал.1, т.3 вр. с чл.194, ал.1 от НК, което е било прекратено с прокурорско постановление от 19.06.2019 г., влязло в сила на 02.12.2019 г., поради изтекла абсолютна давност, като извършителят на престъплението не е бил открит.

С исковата молба ищецът е претендирал на основание чл.2б от ЗОДОВ осъждане на ответника Прокуратура на Република България, да му заплати обезщетение за претърпените от него вреди, в резултат от нарушеното му право на разглеждане и решаване на делото в разумен срок – за претърпени неимуществени вреди – сумата от 20 000 лв., както и за претърпени имуществени вреди – сумата от 50 746,70 лв. Първостепенният съд е уважил частично предявеният иск за обезщетение за неимуществени вреди до размера от 16 000 лв. Претенциите за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди за разликата над размера от 16 000 лв. до пълния предявен размер от 20 000 лв., както и за присъждане на обезщетение за претърпени имуществени вреди в размер на 50 746,70 лв. са отхвърлени като неоснователни, и решението на първостепенния съд в отхвърлителната му част е влязло в сила, като необжалвано. Въззивното производство е образувано за извършване на инстанционна проверка на решението в неговата осъдителна част, с която ответникът е осъден да заплати на ищеца обезщетение за неимуществени вреди, претърпени от нарушаване на правото на ищеца на решаване на делото му в разумен срок, до размера от 16 000 лв., ведно със законната лихва върху тази сума, за периода от 02.12.2019 г., когато е влязло в сила постановлението за прекратяване на досъдебното производство, поради изтекла абсолютна погасителна давност, до окончателното плащане.

С исковата молба са изложени обстоятелства за неправилно квалифициране на извършеното по отношение на ищеца престъпление като по-леко такова, неефективно провеждане на действията по разследването, многократно неоснователно спиране на досъдебното производство от разследващите органи, неизпълнение на дадените им задължителни указания. Така проведеното неефективно разследване не довело до разкриване на извършителя/извършителите, поради което ищецът не е имал възможност да предяви граждански иск за претърпените от него вреди, търпял напрежение и стрес, раздразнение, разочарование, депресивни състояния, хронично нарушение на съня, понижено самочувствие, намалена активност и концентрация, понижена жизненост, подтиснато настроение, хронично главоболие. Наложило се да посещава невролог и други специалисти, и да приема медикаменти.

Във връзка с търпените от ищеца неимуществени вреди, съдът намира следното:

На 06.11.2003 г., по повод на получен сигнал за извършена взломна кражба от апартамент в гр. ***, ж.к.****, бл.**, вх.***, ет.*, ап.**, е бил извършен оглед на местопроизшествието. На същата дата е проведен разпит на свидетелката Л. Н. Ра, съпруга на ищеца. **На 10.11.2003 г.** е проведен повторен разпит на същата, при който е представен и приложен към протокола списък на откраднатите вещи на съпрузите, липсващи от дома им, съдържащ 80 броя вещи, на приблизителна стойност, посочена от пострадалите лица, общо 10 883,50 лв. **На 11.11.2003 г.** е изискана от водещия разследването разпечатка на входящите позвънявания на стационарния телефонен пост в дома на ищеца, която е предоставена на 18.11.2003 г.

На 26.11.2003 г. е изпратено уведомление до СРП вх.№53554, за започнато дознание № 3М 4257/2003 г. по описа на 06 РПУ-СДВР, срещу неизвестен извършител, за извършено престъпление по чл.195, ал.1, т.3 от НК, за това, че на 06.11.2003 г. чрез взломяване на патронник на входната врата на жилище в гр. ***, ж.к.****, бл.**, вх.***, ет.*, ап.**, е извършена кражба на около 30 гр. златни накити, около 35 гр. златни мъжки накити, мъжко яке „Пилот“, мъжко кожено яке, 2 бр. парфюми, 4 бр. сенки за очи, мобилни телефони „Айва“ и „Сименс С25“, 11 бр. СД-дискове, от владението на Л. Ра, без нейно съгласие, с намерение противозаконно да ги присвои.

На **03.12.2003 г.** е проведен разпит на ищеца в качеството му на свидетел, при който той е посочил непознатите му телефонни номера от изисканата разпечатка за разговорите от стационарния телефонен пост в дома му.

На 06.12.2003 г. водещият разследването е изготвил заключително постановление с мнение за спиране на основание чл.239, ал.1, т.2 от НПК /отм./, но **на 05.01.2004 г. наблюдаващият прокурор е върнал дознанието** за допълнително разследване с указания за извършване на допълнителни действия по разследването – да се установят лицата, ползващи непознатите телефонни номера в разпечатката на разговорите от стационарния телефонен пост в дома на ищеца, и същите да бъдат разпитани за проведените разговори.

В периода от **05.01.2004 г. до 04.03.2004 г.** са били установени ползвателите на общо 11 телефонни номера от разпечатката на стационарния телефонен пост. На **04.03.2004 г.** е проведен повторен разпит на ищеца, в качеството му на свидетел, и на 05.03.2004 г. отново е изготвено заключително постановление за спиране на наказателното производство на осн. чл.239, ал.1, т.2 от НПК /отм./, без да са били изпълнени указанията за разпит в качеството на свидетели на установените ползватели на телефонните постове.

На 19.03.2004 г. наблюдаващият прокурор отново е върнал дознанието за допълнително разследване с указания, като е определен срок за изпълнението им от 14 дни.

На **20.04.2004 г.** и на **26.04.2004 г.** са проведени разпити на двама свидетели, след което на 11.05.2004 г. отново е изготвено заключително постановление за спиране на наказателното производство, поради неразкриването на извършителя.

С постановление от 20.05.2004 г., наблюдаващият прокурор е постановил спиране на наказателното производство и е изпратил делото на 06 РПУ-СДВР за продължаване издирването на извършителя на престъплението.

На 31.05.2004 г. ищецът е депозирал молба за събиране на допълнителни доказателства по делото. Същевременно, постановлението на наблюдаващият прокурор от СРП за спиране на производството е било обжалвано от ищеца пред СГП. Същото е било потвърдено от прокурор от СГП постановление от 21.07.2004 г., което деловодно е изведено почти два месеца по-късно – на 16.09.2004 г. Постановлението на прокурора от СГП е обжалвано от ищеца пред Апелативна прокуратура – София, като с постановление от 10.11.2004 г. прокурора от САП е приел, че постановлението на СРП е необосновано постановено при неизяснена фактическа обстановка и че не са проведени процесуално-следствени действия, които са от съществено значение за разследването, въпреки че пострадалия Н.Р. е бил депозирал молба, с която е поискал извършването им. **Постановленията на СГП и на СРП са отменени**, и са дадени указания за възобновяване на наказателното производство за извършване на допълнителни процесуално-следствени действия. Наблюдаващият прокурор от СРП е върнал делото за допълнително разследване, съгласно дадените указания от САП.

На 24.01.2005 г. водещият разследването /без да изпълни дадените указания/ е изготвил заключително постановление с мнение за отношение по компетентност.

С постановление от 02.02.2005 г. наблюдаващият прокурор отново е върнал материалите по делото за извършване на допълнително разследване съгласно дадените указания, които да се изпълнят в срок от 14 дни.

На 15.02.2005 г. са проведени предварителни разпити – на един свидетел и на пострадалата Л. Р.а, и последващо разпознаване, при което пострадалата Л. Н. Р.а не е

разпознала никое от представените □ лица. На същата дата е изготвено заключително постановление с мнение за спиране на основание чл.239, ал.1, т.2 от НПК /отм./.

С постановление от 23.02.2005 г., деловодно изведено 14 дни по-късно /на 09.03.2005 г./, наблюдаващият прокурор е постановил спиране на наказателното производство, поради неразкриване на извършителя, като е разпоредено делото да се върне на 06 РПУ-СДВР за продължаване издирването на извършителя. Постановлението за спиране е било обжалвано от ищеца и съпругата му пред висшестоящата прокуратура /с жалба на л.79 от ЗМ/, като с постановление на СГП от 13.06.2005 г. жалбата е приета за основателна, и е отменено постановлението на СРП за спиране на наказателното производство, като са дадени указания за извършване на допълнително разследване, при което да се изпълнят дадените с предходното постановление на САП от 10.11.2004 г. указания. Наблюдаващият прокурор от СРП е върнал делото за допълнително разследване.

На 26.10.2005 г. свидетелката Л. Ра е разпитана, като е проведено с нейно участие разпознаване на лица по снимки, в което са включени лица, установени като извършители на подобни инкриминирани деяния, извършени по сходен начин на обекти, намиращи се в близост до дома на ищеца. Свидетелката Л. Ра не е разпознала никое от представените □ лица. На 01.11.2005 г. отново е изготвено заключително постановление за вземане на отношение по компетентност.

С постановление от 16.11.2005 г. наблюдаващият прокурор отново е спрял наказателното производство, поради неразкриване на извършителя. Ищецът е обжалвал постановлението за спиране, и същото е било отменено с постановление на прокурор от СГП от 07.07.2006 г., с което са дадени указания за извършване на процесуално-следствени действия.

На 05.09.2006 г., без да е изпълнено каквото и да е от дадените указания, разследващият дознател е изготвил заключително постановление за спиране на наказателното производство на основание чл.244, ал.1, т.2 от НПК. Наблюдаващият прокурор от СРП с постановление от 24.10.2006 г. е върнал делото на разследващия орган, поради неизпълнение на дадените указания на СГП.

Разследващият орган е направил опит да призове и разпита в качеството на свидетели посочените в указанията на СГП две лица, но след като не са открити на регистрираните им адреси, не са предприети други действия за издирването им.

На 12.12.2006 г. отново е изготвено заключително постановление с мнение за спиране на наказателното производство на основание чл.244, ал.1, т.2 от НПК. С постановление от 18.06.2007 г. /издадено 6 месеца по-късно/ наблюдаващият прокурор от СРП е спрял наказателното производство. С постановление от 22.06.2007 г. производството отново е възобновено.

На 05.06.2008 г., без да са извършени допълнителни действия по разследването, е изготвено заключително постановление с мнение за спиране на наказателното производство на основание чл.244, ал.1, т.2 от НПК. С постановление от 20.08.2008 г. прокурор от СРП е спрял наказателното производство. Постановлението за спиране е било обжалвано от ищеца /жалба на л.160 от ЗМ/, и същото е било отменено от СГП. Съответно наблюдаващият прокурор с постановление от 04.02.2009 г. наблюдаващият прокурор от СРП е върнал делото на разследващия орган за изпълнение на указания.

На 18.12.2009 г. /десет месеца по-късно/, без да са изпълнени указанията на СРП, е изготвено заключително постановление с мнение за спиране на наказателното производство. С постановление на наблюдаващия прокурор от 12.01.2010 г.

наказателното производство е било спряно. Постановлението за спиране е било обжалвано от пострадалите лица, като с **Определение от 05.05.2010 г. по НЧД №И-1714/2010 г. на СРС постановлението за спиране е било отменено.**

С постановление от 25.05.2010 г. наблюдаващият прокурор е върнал делото за извършване на действия, посочени в мотивната част на постановлението. На 03.08.2010 г. е разпоредено извършване на оперативно-издирвателни мероприятия – проверка на документацията на заложна къща „Кен 2001“ в ж.к.“Люлин“. На 05.08.2010 г. е депозирана докладна записка на оперативен работник, че при извършената проверка е било установено, че заложната къща от около 5 години не съществува, като документацията за периода ноември, 2003 г. не се пази, тъй като е изтекъл срокът за съхранението ѝ. Направени да отново неуспешни опити за призоваване на същите две лица, евентуално съпричастни към извършеното по отношение на ищеца престъпление.

На 21.01.2011 г. водещият разследването е изготвил мнение за спиране на наказателното производство на осн. чл.244, ал.1, т.2 от НПК. На 02.02.2011 г. наблюдаващият прокурор е постановил спиране на наказателното производство. Постановлението за спиране е било обжалвано от ищеца, и с **Определение от 05.05.2011 г. по ЧНД №4924/2011 г. на СРС постановлението за спиране е отменено.**

С постановление от 27.05.2011 г. наблюдаващият прокурор е върнал делото за изпълнение на указанията на съда.

На 21.11.2011 г. е проведен разпит на един свидетел. Другото лице, за чийто разпит са дадени указания, е разпоредено принудителното му довеждане и е обявено за общодържавно издирване. На 23.11.2011 г. е изискана справка от таксиметрова компания „Такси – С – Експрес“АД, която е отговорила, че информационната система е сменена и за посочения период не се съхраняват данни. На 25.11.2011 г. отново е изготвено мнение за спиране на наказателното производство на основание чл.244, ал.1, т.2 от НПК. **С постановление от 13.12.2011 г. наблюдаващият прокурор от СРП е дал указания за извършване на действия по разследването.**

На 03.05.2012 г. е приобщена докладна записка, че лицето, обявено за общодържавно издирване, чието принудително довеждане е било постановено, на 02.05.2012 г. е открито починало в гр. София, поради което издирването му е прекратено.

На 24.04.2012 г. водещият разследването е изготвил мнение за спиране на наказателното производство на основание чл.244, ал.1, т.2 от НПК.

С постановление от 18.05.2012 г. прокурор от СРП е спрял наказателното производство за установяване и издирване на извършителя. С **Определение от 31.07.2012 г. по НЧД №14255/2012 г. на СРС съдът е отменил постановлението на СРП** и е върнал делото на СРП за продължаване на действията по разследването. С постановление от 10.08.2012 г. наблюдаващият прокурор е върнал делото на разследващия орган за продължаване на действията по разследването.

На 02.10.2012 г. е проведен разпит на един свидетел /управител на заложна къща „Кен 2001“.

На 23.10.2012 г. е изготвено мнение за спиране на наказателното производство на основание чл.244, ал.1, т.2 от НПК. **На 14.11.2012 г. наблюдаващият прокурор е постановил спиране на наказателното производство,** поради неразкриване на извършителя.

Постановлението за спиране е било обжалвано от ищеца. С Определение от 16.01.2013 г. по ЧНД №390/2013 г. СРС е приел жалбата за неоснователна.

С постановление от 19.06.2019 г. наблюдаващият прокурор е прекратил наказателното производство, поради изтекла абсолютна давност. Постановлението е било обжалвано от ищеца, и с Определение №179494/29.07.2019 г. по НЧД№И-10867/2019 г. на СРС е било потвърдено, като законосъобразно и правилно. Определението на СРС е било обжалвано от ищеца, и потвърдено с Определение №4766/02.12.2019 г. по ВНЧД №4880/2019 г. на СГС. Определението на въззивната инстанция е било окончателно.

При така установените обстоятелства, от фактическа страна се установява, че наказателното производство е било образувано на 06.11.2003 г. и приключило с влязло в сила постановление за прекратяване на 02.12.2019 г., като е продължило общо 16 години и 26 дни, като наказателното производство е протекло единствено във фазата на досъдебното производство. През този период се установява, че 14 пъти разследващият орган е изготвял заключителни мнения, и е приключвал действията по разследването, като е препоръчвал спиране на наказателното производство, поради неразкриване на извършителя. 11 от случаите на преустановяване на действията по разследването са осъществени в периода от 06.11.2003 г. до 23.10.2012 г. /за първите 9 години след образуване на досъдебното производство/, като първият от тях е осъществен още на 06.12.2003 г. – само един месец след образуване на наказателното производство, като през този месец са били осъществени само оглед на местопроизшествието, два разпита на свидетели – на ищеца и неговата съпруга, като пострадали лица, и е изискана една справка за разговорите, проведени от стационарния телефонен пост в дома им. В 5 от случаите досъдебното производство е било върнато от наблюдаващия прокурор на разследващия орган с указания за извършване на допълнителни действия по разследването. В 6 от случаите наблюдаващият прокурор е издал постановление за спиране на наказателното производство, което е било отменено – в 4 от случаите с постановление на висшестоящата прокуратура /тъй като обжалването е осъществено по реда на отменения НПК/, а в 2 от случаите постановленията за спиране на наказателното производство са били отменени с определение на СРС /тъй като обжалването им е било осъществено по реда на действащия в момента НПК/. Във тези общо 11 случая делото е било върнато за извършване на допълнителни действия по разследването и за изпълнение на указания, дадени от наблюдаващия прокурор, или висшестоящата прокуратура, или от съда, като в част от случаите органът по разследването отново е изготвял заключително мнение, без за изпълни дадените му указания, и без да извърши указаните му допълнителни действия по разследването. Тези от указанията, които са били изпълнени, са изпълнени със значително закъснение, което е било фатално за възможността да бъде получена информация от извършените ОИД - единият от заподозрените лица, за които многократно е било указвано да бъде призован за разпит като свидетел, е обявен за издирване едва през м. ноември, 2011 г., като на 02.05.2012 г. е открит мъртъв в гр. София; ищецът още на 31.05.2004 г. в молба на л.50-51 от ЗМ е поискал проверка на документацията на таксиметровата компания и на заложената къща, които са установени като съпричастни към извършено в близост подобно престъпление, но тези проверки са били извършени едва през м. август, 2010 г. /след изтичане на срока за съхранение на документацията за 2003 г./, и през м. ноември, 2011 г. е изискана информация от таксиметровата компания, когато вече същата е била преминала към друга информационна система, и данните за 2003 г. отдавна вече не са били достъпни.

Едва на 14.11.2012 г. наблюдаващият прокурор е постановил спиране на наказателното производство, което е потвърдено от съда, като правилно и законосъобразно, поради изчерпване на процесуално-следствените действия, които са могли да бъдат извършени за установяване на извършителя. Същевременно, с мотивите на Определение №179494/29.07.2019 г. на СРС, 102 състав, е констатирано, че в проведеното досъдебно производство не е извършено важно процесуално-следствено действие, което е от съществено значение за определяне на правилната квалификация на извършеното престъпление, и респективно – от значение на приложимия срок на погасителната давност за погасяване на наказателното преследване, а именно – не е изготвена съдебно-оценителна експертиза, която да установи стойността на откраднатите вещи. Пропускът да бъде събрано това доказателство е приет за непреодолим, с оглед изтичане на срока на абсолютната давност за наказателно преследване, при така дадената правна квалификация на деянието.

Установява се, че ищецът активно е съдействал за ефективното провеждане на действията по разследването – същият е подавал молби с предложение за извършване на относими процесуално-следствени действия /от 31.05.2004 г. на л.50-51 от ЗМ/, от 15.06.2005 г. /на л.115 от ЗМ/, от 26.10.2005 г. /на л.114 от ЗМ/, за извършването на които впоследствие органите по разследването са получавали и изрични указания от наблюдаващия прокурор, висшестоящата прокуратура или съда, и въпреки това не са били извършвани. Ищецът е обжалвал постановленията за спиране на наказателното производство, и в 6 от случаите жалбите му са били приети за основателни, и постановленията за спиране са били отменени.

За установяване на търпените от ищеца неимуществени вреди са събрани по делото гласни доказателства чрез разпит на свидетеля П. Т.. От същите се установява, че след установяване на кражбата в дома си ищецът съдействал по всякакъв начин на разследването – изготвил подробен списък с описание на откраднатите вещи, впоследствие подавал над 20 молби, обжалвал постановленията, с които се спирало разследването. Тъй като разследващият отказал извършването на процесуално-следствени действия с аргумент, че не му се отпуска гориво, предлагал съдействие на разследващите да осигури транспорт, за да бъде извършен обиск в заложената къща, в която била открита откраднатата вещ от съседен апартамент, за да се провери за откраднатите от него вещи. Едва години по-късно се предприело извършване на проверка в заложената къща, но вече било безсмислено. Бил много ядосан от неефективното разследване, наложило се да пие успокоителни медикаменти. Досъдебното производство продължило дълго, повече от 10-15 години. Ищецът бил адвокат, преди това съдия, самият той бил писал актове за връщане на дела за доразследване. Нервирал се, изчервявал се всеки път, когато ставало дума за разследването, тъй като по него нямало никакви резултати, докато други кражби, извършени в близост, били разкрити. Когато семействата на ищеца и на свидетеля отивали заедно на почивка, неизбежно се обсъждала кражбата, свидетелят давал идеи какво може още да се направи, а ищецът си водел записки. Вечер другите си лягали, а ищецът оставал до късно, и продължавал да записва в бележника си идеи за последващи действия, нарушил се съня му и не можел да спи, проявявал нервност, вземал успокоителни медикаменти - валидол, реланиум, диазепам. Най-много го гнетял факта, че за толкова години разследващите органи не постигнали напредък по неговия случай, а в същото време по други кражби, извършени наблизко, били разкрити извършителите. Всеки път, когато се спирало разследването, той отново се нервирал, и трябвало да се бори, за да продължи разследването. Здравословното му състояние се

влошило спрямо това отпреди кражбата. Той посещавал личния си лекар във връзка с това, но не е ходил на други специалисти.

Съдът кредитира показанията на свидетеля, като ги намира за обективни, подробни, логични, основани на личните впечатления на свидетеля от обективизираното поведение на ищеца през релевантния период, като същите кореспондират и на събраните по делото писмени доказателства – приложеното досъдебно производство.

По делото е приета и съдебно-психиатрична експертиза /на л.97/, като след проведено психиатрично интервю с ищеца на 08.04.2021 г. експертизата установява, че в пряка причинна връзка с воденото наказателно производство ищецът е изпитвал неприятни усещания и хроничен стрес, в резултат от постоянното въздействие на стресогенния фактор по времето на провежданото разследване. Хроничният стрес е възможно да предизвика нарушения на съня, тревожност, депресивни състояния, апатия, раздразненост и енергичност, подтиснато настроение, хронично главоболие. При преустановяване на въздействието на стресогенния фактор е възможно да настъпи възстановяване, или при приемане на неблагоприятното житейско събитие, като част от житейската история. Предписаното на ищеца лечение е адекватно на естеството на симптомите. Възможно е психическото състояние на ищеца да е резултат от разминаването на неговите очаквания за разкриване на извършителите на процесното деяние, и неосъществяването на това очакване в обективната действителност. При изслушване на вещото лице в о.с.з. на 02.07.2021 г. експерта уточнява, че стресогенният фактор, въздействащ върху психиката на ищеца, все още е актуален, като се преживява от ищеца като несправедливост. Неблагоприятното събитие не е преживяно от ищеца, и продължава да му въздейства като стресогенен фактор, макар че е налице известно възстановяване. Налице е разстройство в адаптацията, което от психиатрична гледна точка не е тежко състояние. Същото се проявява в нарушаване на възможностите за адаптация, като цялото психично внимание е привлечено от този конфликт, което в житейски план нарушава функционирането на личността в други направления. Проявите на тревожно-депресивна симптоматика и гневни отреагирания се наблюдават в ясна корелация с бездействието на компетентните органи, тъй като първият прием на медикаменти Диазепам следва момента, в който е установява бездействие на компетентните органи, а непосредствено след грабежа няма данни за прием на медикаменти. След самата кражба се наблюдава мобилизиране, активност на личността, а появата на симптоми на тревожно-депресивна симптоматика е свързана с възникването на съмнение и безпокойство, че нищо не се прави.

Съдът кредитира заключението на експертизата, като го приема за компетентно изготвено, подробно, обосновано, основано на проведен личен преглед и психиатрично интервю на ищеца, и кореспондиращо на събраните по делото писмени доказателства – рецепта от 15.03.2004 г. /на л.59/, рецепта от 11.07.2005 г. /на л.60/, рецепта от 15.07.2008 г. /на л.61/.

При така приетото за установено от фактическа страна, от правна страна съдът намира следното:

Ищецът, в качеството му на увредено лице от извършено престъпление, е активно процесуално легитимиран да предяви претенция на основание чл.2б, ал.1 от ЗОДОВ във вр. чл.6, §1 от ЕКЗПЧОС, и да търси обезщетение на претърпени от него вреди в резултат от нарушаване на правото му на разглеждане в разумен срок на делото, което има за предмет негови накърнени или претендирани права. В производството по чл.2б от ЗОДОВ следва да бъдат преценени фактическата и правна сложност на делото, поведението на ищеца във връзка с добросъвестното упражняване

на правата му, и дали поведението на властите е съобразено със задължението на държавата да организира системата си по начин, че да не засяга правата на гражданите /в т.с.м. Решение №122/28.10.2020 г. по гр.д.№611/2020 г. на ВКС – 3-то гр.отд./. В конкретния случай съдът намира за установено, че проведеното наказателно производство не се е отличавало със значителна правна сложност. Същото е било относително сложно от фактическа страна, предвид множеството движими вещи /80 броя/, които са били обект на осъществената взломна кражба от дома на ищеца, и липсата на дактилоскопни следи на местопрестъплението. Въпреки това, се наблюдава ясно изразена пасивност на разследващите органи да осъществят в разумен непродължителен срок необходимите и възможни процесуално-следствени действия, които са били логически обосновани, посочени от ищеца, или даже указани със задължителни указания от висшестоящата прокуратура или от съда. Първото постановено от разследващия орган заключение с мнение за спиране на наказателното производство е последвало само месец след започване на разследването, и като не са били извършени никакви оперативно-издирвателни мероприятия – изготвен е само протокол за оглед на местопроезшествието, разпити на пострадалите лица /ищецът и съпругата му/, и е изискана справка за входящите разговори на стационарния телефонен пост /като въз основа на получената информация не са предприети последващи действия/. При осъщественото бездействие на компетентните разследващи органи, ищецът е използвал всички достъпни му процесуални средства, за да стимулира активността им – като е правил разумни предложения за провеждане на оперативно-издирвателни мероприятия и действия по разследването, като е обжалвал по съответния процесуален ред постановленията за спиране, предлагал е лично съдействие със собствен транспорт за осъществяване на действия по разследването, съдействал е с лични действия на разследването на други подобни престъпления, извършени в близост до жилището му. Съдът взема предвид обстоятелството, че осъщественото посегателство върху личната имуществена сфера на ищеца е било значително – противозаконно са били отнети от владението му значителен брой движими вещи, които са били на значителна номинална, а и нематериална стойност за неговото семейство /откраднати са значителен брой ценности, но също така и вещи за ежедневна употреба и лични вещи/. Неэффективността на действията по разследването е пряк резултат от извършването им след продължителен срок, като именно забавянето /с години по-късно/ е било причина в обективната действителност да не съществуват вече следите от престъплението – свидетелят е починал, счетоводните документи са били унищожени поради изтичане на срока за съхранението им, заложената къща вече не е съществувала, информационната система на таксиметровата компания вече е заменена с друга, и данните за релевантния период са били загубени. Ищецът не е оправомощен от закона да извършва частно разследване, въпреки че в конкретния случай той е притежавал и необходимата квалификация да прецени необходимите и възможни процесуални действия и действия по разследването, които е можело и е следвало да бъдат извършени /самият той и съпругата му имат юридическо образование, съпругата му е била действащ съдия, той също е бил съдия, а впоследствие – адвокат/, поради което в значително по-висока степен бездействието на компетентните органи е било психически травмиращ за него фактор. В резултат от осъщественото бездействие на компетентните органи да защитят накърнените му имуществени права, е засегната неимуществената сфера на ищеца – накърнено е чувството му за справедливост, изпитвал е безсилие, гняв от бездействието на компетентните органи, обида от незачитането на правото му като пострадал от престъпление да бъде извършено бързо и адекватно разследване на извършеното по

отношение на него престъпно посегателство. Засягането на неимуществената сфера на ищеца е значително – в резултат от продължителното генериране на негативни емоции /хроничен стрес/ е бил нарушен съня на ищеца, изпитвал е продължително време тревожност, изпаднал е в депресивно състояние, раздразненост, подтиснато настроение, имал хронично главоболие, настъпило е разстройство на адаптацията, което и до настоящия момент не е напълно отзвучало. Ето защо, съдът намира, че са осъществени предпоставките на чл.2б, ал.1 от ЗОДОВ във вр. чл.6, §1 от ЕКЗПЧОС, за ангажиране на отговорността на ответника за нарушаване на правото на ищеца за разглеждане на в разумен срок на делото, което има за предмет негови накърнени права.

При така установените неимуществени вреди, претърпени от ищеца, съдът намира, че определеното от първостепенния съд обезщетение в размер на 16 000 лв. е справедливо по смисъла на чл.52 от ЗЗД, и съответства на интензивността и продължителността на търпените от ищеца вреди, на икономическата конюнктура и на съдебната практика по случаи. Ето защо, решението на първостепенния съд следва да се потвърди, като правилно и законосъобразно.

При този изход от спора, на основание чл.10, ал.3 от ЗОДОВ, в полза на въззиваемата страна следва да се присъдят направените от нея разноски, претендирани със списък по чл.80 от ГПК в размер на 2000 лв. за адвокатско възнаграждение за въззивното производство.

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение №265470 от 18.08.2021 г., постановено по гр.д. №6335 по описа за 2020 г. на Софийски градски съд, ГО, I – 15 състав.

ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България на основание чл.10, ал.3 от ЗОДОВ, да заплати на Н. Д. Р., с ЕГН *****, с адрес:гр. ***, ж.к. „****“, бл.**, вх.“**“, ет.*, ап.**, сумата от 2000 лв. /две хиляди лева/, представляваща направени разноски за процесуално представителство за въззивната инстанция.

Решението подлежи на касационно обжалване на основание чл.280, ал.3, т.1 от ГПК, в едномесечен срок от връчването му на страните, с касационна жалба пред Върховния касационен съд, при наличие на предпоставките на чл.280, ал.1 и ал.2 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____